

ÇOCUKLARDA COVID-19

Editör

Seval ŞİMŞEK UZUNOĞLU

© Copyright 2020

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-7707-48-0

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı

Çocuklarda COVID-19

Yayıncı Sertifika No

47518

Editör

Seval ŞİMŞEK UZUNOĞLU
ORCID iD: 0000-0002-1106-1015

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

MED000000

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

DOI

10.37609/akya.2417

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşurmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özel-leştirilmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm	COVID-19 Etkeni.....	1
	<i>Gizem KAYNAR BEYAZ</i>	
2. Bölüm	Dünden Bugüne Koronavirüsler.....	9
	<i>Mehmet GÜNDÜZ</i>	
3. Bölüm	COVID-19 Çocuk Hastalarda Klinik Semptomlar.....	23
	<i>Aysel MECİDOVA</i> <i>Ramin MAHMUDOV</i>	
4. Bölüm	COVID-19 Çocuk Hastalarda Sistem Tutulumları.....	31
	<i>Eylem TOPAKTAŞ</i>	
5. Bölüm	COVID-19'un Vasküler Etkileri.....	41
	<i>Yasin YILDIZ</i>	
6. Bölüm	COVID-19 Salgınında Çocuk Acil Yönetimi ve Triyaj	51
	<i>Ezgi Gizem YÜCE</i>	
7. Bölüm	Çocuk Acil Serviste COVID-19 Stabil Hasta ve Kritik Hasta Yönetimi	57
	<i>Gözde ZEYBEK</i>	
8. Bölüm	Ayaktan ve 1. Basamakta İzlenebilecek COVID-19 Çocuk Hasta Yönetimi	65
	<i>Turgay AYDIN</i>	
9. Bölüm	Çocuk Yoğun Bakımda COVID-19 Olgu Yönetimi.....	75
	<i>Fatih VAROL</i> <i>Nagehan ASLAN</i>	
10. Bölüm	Gebelikte COVID-19	95
	<i>Gizem KAYNAR BEYAZ</i>	
11. Bölüm	Çocuklarda COVID-19 Tanısı.....	103
	<i>Seval ŞİMŞEK UZUNOĞLU</i>	
12. Bölüm	COVID-19 Çocuk Hasta İzleminde Laboratuvar Tetkikleri	113
	<i>Emel YILMAZ</i>	
13. Bölüm	COVID-19 Çocuk Hastalarda Görüntüleme Teknikleri ve Radyolojik Bulgular	119
	<i>Zehra Sucu SAYMAZ</i> <i>Sinan SAYMAZ</i>	

-
14. Bölüm Çocuklarda COVID-19 Hastalığında Tedavi.....137
Sümeyye ÇELİKER
15. Bölüm COVID-19 Çocuk Hastalarda Pulmoner Rehabilitasyon.....151
Ceyda AYDIN
16. Bölüm COVID-19 Çocuklarda Neden Daha Hafif Seyirli?.....163
Hayrettin TEMEL
17. Bölüm COVID-19'dan Korunma Yöntemleri.....173
Ayşe YAŞAR
18. Bölüm Ülkemizde COVID-19 Pandemisinde Alınan Tedbirler ve
Filyasyon Çalışmalarının Değerlendirilmesi.....179
İlknur Esen YILDIZ

YAZARLAR

Nagehan ASLAN

Uzm. Dr., Malatya Turgut Özal Üniversitesi
Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk
Yoğun Bakım Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-6140-8873

Ceyda AYDIN

Uzm. Dr., Muğla İl Sağlık Müdürlüğü
Marmaris Devlet Hastanesi, Çocuk Sağlığı
ve Hastalıkları Kliniği
ORCID iD: 0000-0003-4781-483X

Turgay AYDIN

Dr. Öğr. Üyesi, Recep Tayyip Erdoğan
Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları AD
ORCID iD: 0000-0002-5659-3285

Gizem KAYNAR BEYAZ

Uzm. Dr., Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları,
T.C Sağlık Bakanlığı Şehit Profesör Dr
İlhan VARANK Eğitim ve Araştırma
Hastanesi
ORCID iD: 0000-0002-8294-9791

Sümeyye ÇELİKER

Uzm. Dr., Abdülkadir Yüksel Devlet
Hastanesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları
ORCID iD: 0000-0002-2778-244X

Mehmet GÜNDÜZ

Dr. Öğr. Üyesi, Medipol Univeritesi, Tıp
Fakültesi, Eğitim Araştırma Hastanesi,
Çocuk Hastalıkları Kliniği,
ORCID iD: 0000-0003-4479-3404

Ramin MAHMUDOV

Uzm. Dr., Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları,
Melhem International Hospital,
ORCID iD: 0000-0003-4903-6568

Aysel MECİDOVA

Uzm. Dr., Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları,
Melhem International Hospital
ORCID iD: 0000-0002-7605-2929

Sinan SAYMAZ

Uzm. Dr., T.C. Sağlık Bakanlığı, Vezirköprü
Devlet Hastanesi, Kardiyoloji Kliniği,
ORCID iD: 0000-0002-6332-1456

Zehra Sucu SAYMAZ

Uzm. Dr., T.C. Sağlık Bakanlığı, Vezirköprü
Devlet Hastanesi, Pediatri Kliniği,
ORCID iD: 0000-0001-8200-087X

Hayrettin TEMEL

Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Medipol Üniversitesi,
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD
ORCID iD: 0000-0002-6490-4530

Eylem TOPAKTAŞ

Uzm. Dr., Ağrı Patnos Devlet Hastanesi
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-6537-3751

Seval ŞİMŞEK UZUNOĞLU

Uzm. Dr., Tuzla Devlet Hastanesi, Çocuk
Sağlığı ve Hastalıkları
ORCID iD: 0000-0002-1106-1015

Fatih VAROL

Uzm. Dr., SBÜ Sancaktepe Şehit Prof.
Dr. İlhan Varank Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Çocuk Yoğun Bakım Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-2424-6887

Ayşe YAŞAR

Uzm. Dr., Tuzla Devlet Hastanesi, Çocuk
Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-3335-7976

İlknur Esen YILDIZ

Dr. Öğr. Üyesi. Recep Tayyip Erdoğan
Üniversitesi Tıp Fakültesi, Enfeksiyon
Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD
ORCID İD: 0000-0003-2987-0483

Yasin YILDIZ

Dr. Öğr. Üyesi, Recep Tayyip Erdoğan
Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları AD
ORCID İD: 0000-0002-0602-7795

Emel YILMAZ

Uzm. Dr., Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği
ORCID İD: 0000 0003 0220 6566

Ezgi Gizem YÜCE

Uzm. Dr., Ordu Medikalpark Hastanesi,
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği
ORCID İD: 0000-0003-0434-8197

Gözde ZEYBEK

Uzm. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Sancaktepe Şehit Prof. Dr. İlhan Varank
Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk
Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği
ORCID İD: 0000-0002-0744-8970